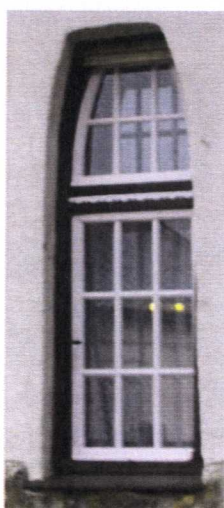
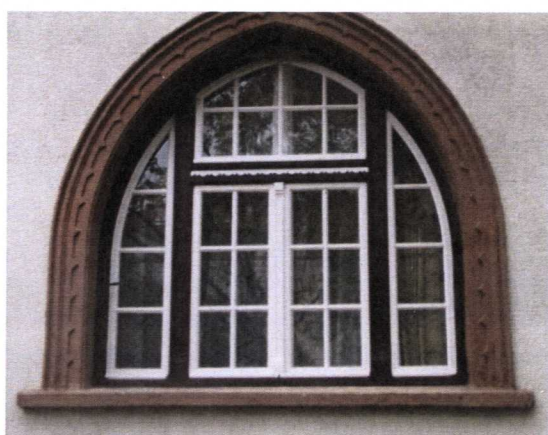
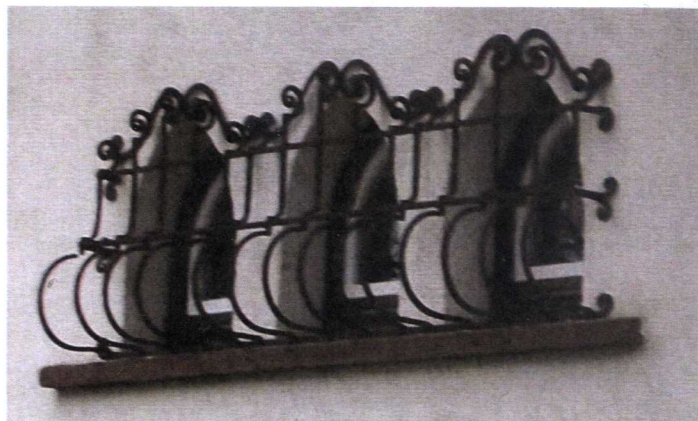

KALAND

AZ ÉPÍTÉSZETBEN

Fehér Barbara

C30GXM

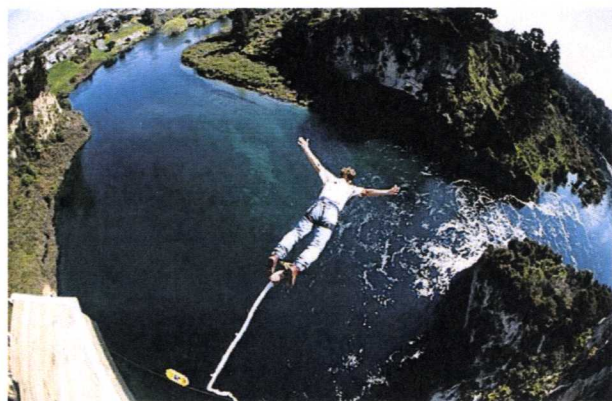
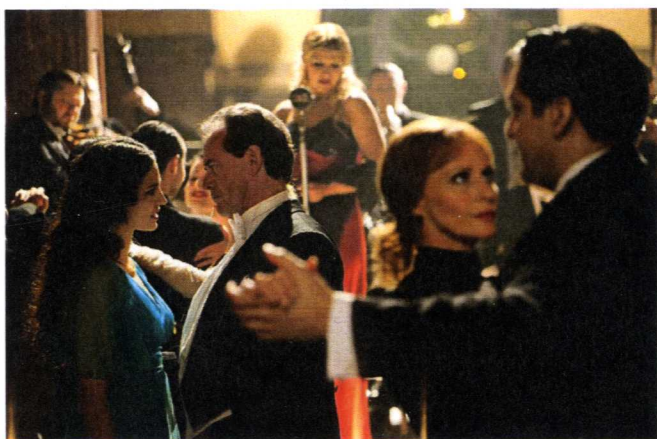
Az építészetben is valamiféle újat és izgalmat jelent. Egy épületet, akkor érzünk kalandosnak, ha valami olyat látunk benne amit, máshol még nem vagy csak máshogy, mint eddig. Stílusok, anyagok, textúrák, formák, terek keveredése egy egésszé. Az általam bemutatott ház (Budapest, XX. ker. Nyári Pál utca) kalandossága a formák, testek keveredésében a díszítettségében és anyaghasználatban rejlik. A díszítettséget tekintve egyszerű és mégis változatos. Az anyaghasználatot nézve pedig könnyen elérhető anyagokból építkezik, mint kő, fa , téglá és cserép.

KALAND

Fehér Barbara

C30GXM

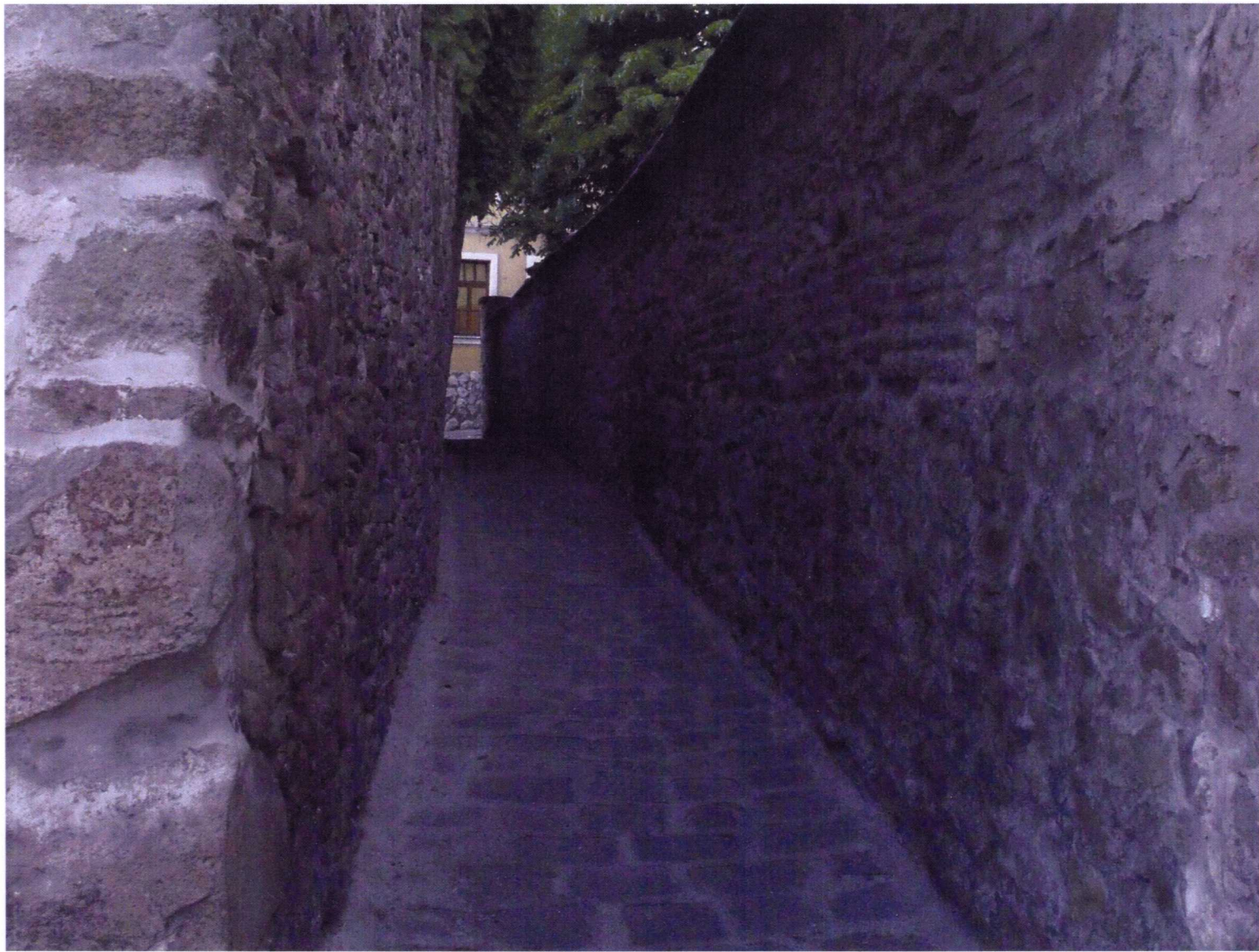
Kaland: Az élet élete / Vavyan Fable/

A kalandnak azt nevezzük, mikor olyan eseményeket élünk át vagy olyasmit teszünk, ami szokatlan és izgalmas. Általánosságban mindent ami a számunkra ismeretlen megismerésével jár. Az egészen kisgyermek a világ összes csodájára rácsodálkozik míg a felnőttek mikor azt hiszik mindent láttak már, újabb és újabb élmények és izgalmak után kutatnak. A világban mindenhol és mindenben megtalálhatjuk a kalandot, mert mindenben van számunkra új és ismeretlen, így az építészetben is.

KALAND

René Descartes szerint az ember amikor először találkozik valamivel, rácsodálkozik. Ennek tárgyára ezután irányulhat szeretet vagy gyűlölet, annak függvényében, hogyan tudja azt kapcsolni magához. Későbbiekben vágy, illetve öröm követheti ezt.

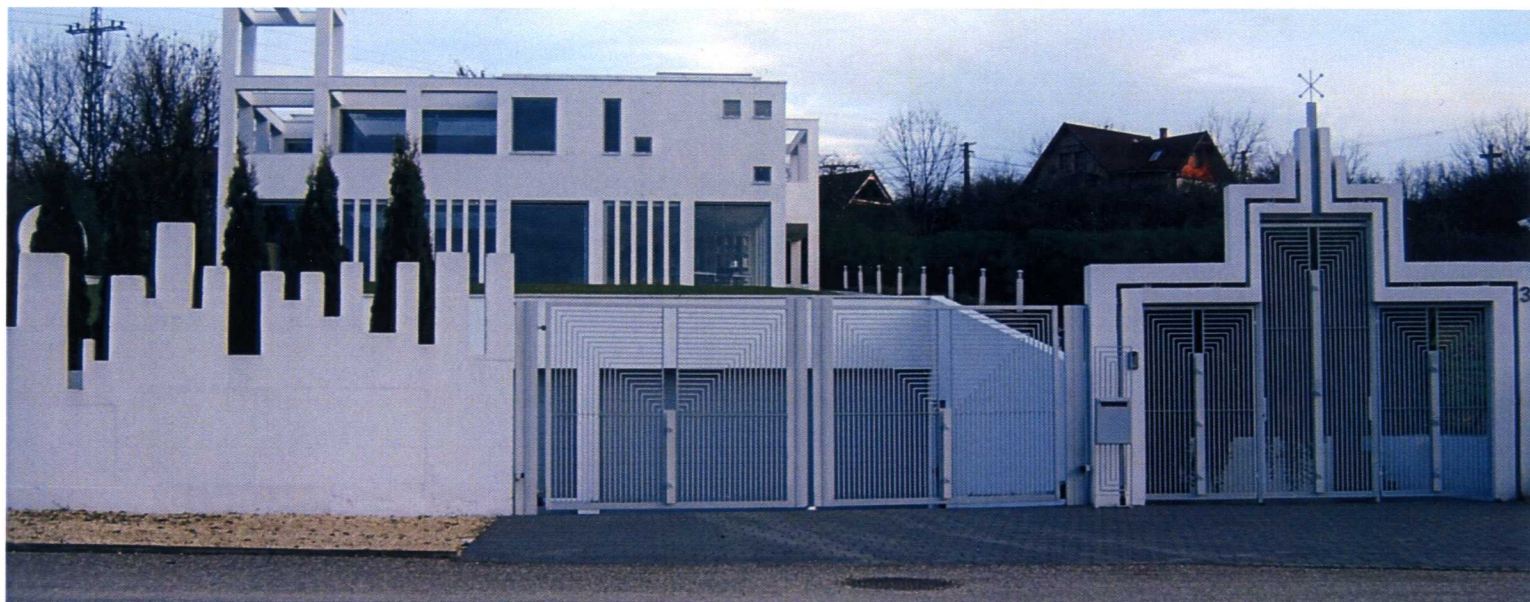

A „kaland” is egy ilyen dolog, aminek tárgya az ismeretlen keresztül az embert először meglepi, izgalomba hozza, majd felpeszíti, szeretetet, vágyat és örömet kelt benne. Ezeket a szenvedélyeket okozhatja az adott tárgy, entitás bármely eleme, ahogyan meg lett alkotva a struktúrája, formája, színvilága, anyaga, változásai, részletessége, bármely részlete, aspektusa. A keletkezésekor belekerült (emberi, természet szerinti) alkotói gondolat, ihlet, érzelmek, lélek, és amelyekkel való találkozás, ami a megfigyelőt többek között izgalommal, ismeretlen utáni kíváncsisággal tölti el, s amelyek követése válthatja ki a „kaland” érzését.

Szűkülő, kikövezett, egyre kanyargó út, amely nem látható biztosan előre, hova vezet. Csak egy sugárát mutatja meg a térnek, amelyre ki fogunk érni hirtelen. Amíg haladunk előre, folyamatosan engedjük magunkhoz azt, amit vagy kedvelni vagy utálni fogunk; vagy sajátunknak tekintjük majd, vagy igyekszünk elhagyni. De a kanyargós utca egy másik kanyargós utcához vezet, s amíg egyikből a másikba térünk át, nem lehetünk abban sem biztosak, hogy visszatalálunk még ugyanoda. Ezeken az utcákon a múlt ismeretlen részleteivel találhatjuk szemben magunkat, mint egy valódi kalandban.

Még az ötletelés fázisában voltam, amikor hazafelé sétálva meghallottam két kisgyerek beszélgetését az utcánkban épült villa előtt: /Nagykovácsi, Szent Flórián utca/

-Alig várom, hogy elköltözzenek.

-Én is, remélem gyorsan elfoglalhatjuk az erődöt. A toronyból kötélpályát fogunk indítani a Ricsiékhez, de akkor be kell venni őt is.

-Hárman még titokban tudjuk tartani.

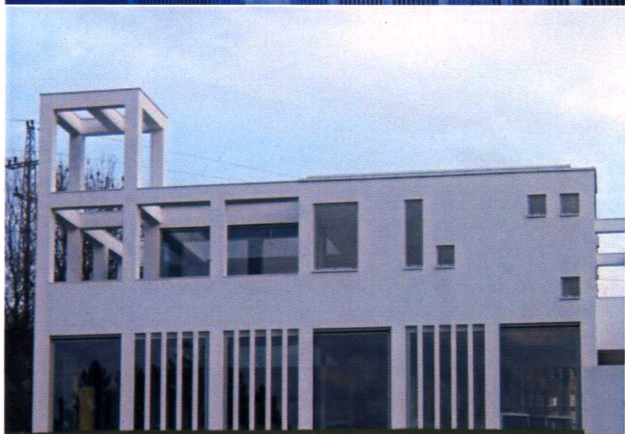
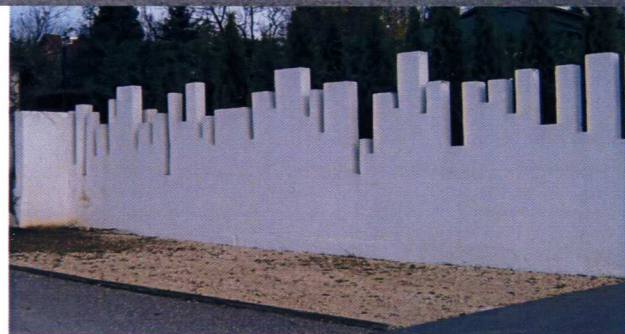
-De ha csak hárman leszünk, kik fognak a kerítésen örködni?

.....

A beszélgetést hallva én is megpróbáltam gyerekszemmel elképzelni milyen kalandos játékokat lehetne ebben az épületben és kertjében játszani, és hirtelenjében végtelen variáció kuszálódott össze a fejemben.

Az új építésű villa már távolról kitűnik a budapesti agglomeráció házai közül. A fehér szín összetartja az épületet, mint töretlen egység. Azonban különböző geometriai rendszerek tucatjai jelennek meg a ház külső felületén és a kerítésen, ami miatt egy „rendszeres rendszertelenség” alakul ki. A tömör kerítés szokatlan kialakítása mintha a nagyvárosok felhőkarcolóinak sziluettjét ábrázolná, ami széttöröttsége miatt más-más magasságból mutatja az utcafrontot. A látványos, ám funkció nélküli tornyot falak nélkül építették meg, ami így teljesen bizonytalanná tette annak szükségességét, hiszen még az esőtől sem nyújt védelmet. A nyílászárók mérete és elhelyezése szintén kérdéses, vajon miért darabolták fel hosszúkás lőrés-szerűen az egybefüggő óriási ablakokat és az emeleten miért van egy apró ablak a padló magasságában? A kerítés fém részének kialakítása szintén szokatlan, szinte teátrális látványt nyújt.

Összességében ez az igen változatos lakóház falusi szemmel nézve tökéletesen illusztrálja a kalandot, mint fogalmat. A sokszínű építészeti megoldások és a kaland ezernyi megjelenési formája között egyszerű párhuzam vonható.

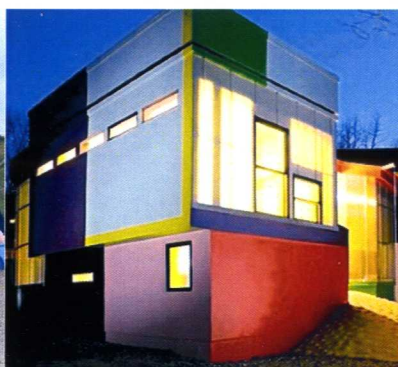
TELEK ZSÓFIA

2013.

KALAND

„FALUSI KALAND”

SZENT FLÓRIÁN UTCA, NAGYKOVÁCSI

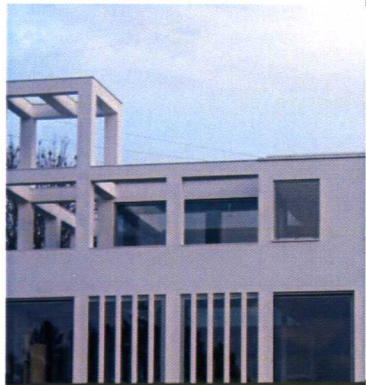
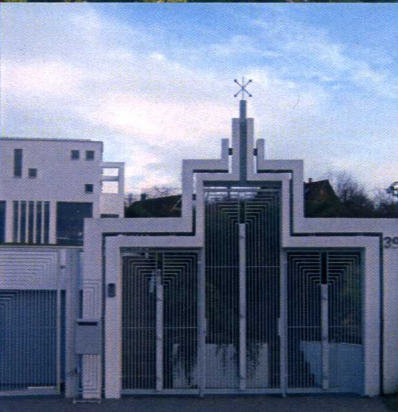
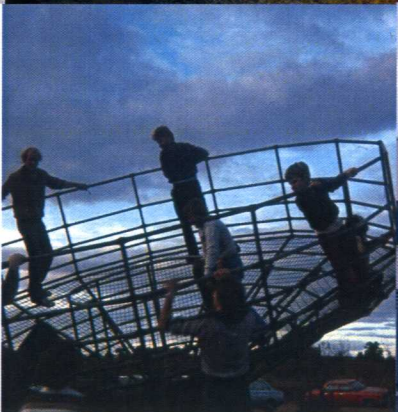
TELEK ZSÓFIA

2013.

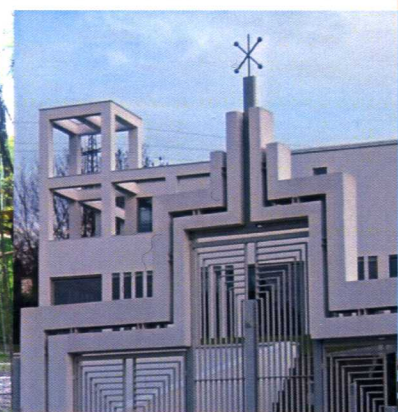
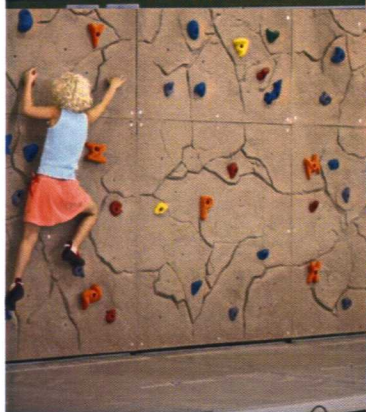
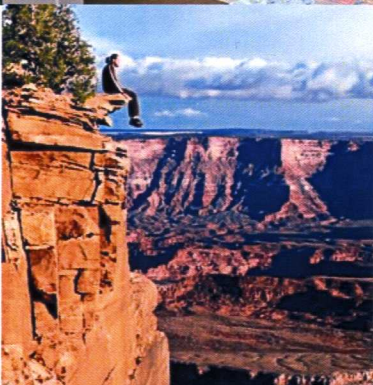
FALUSI KALAND

KALAND

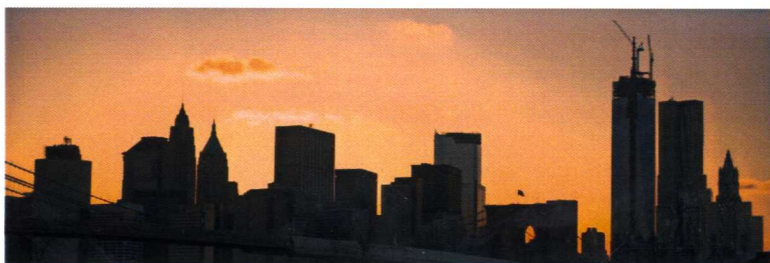
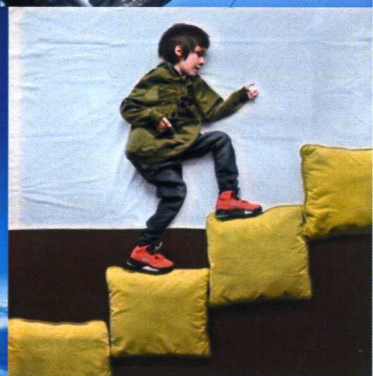
„A kaland egy izgalmas vagy szokatlan élmény, amely lehet akár egy merész, kockázatos, vagy bizonytalan kimenetelű vállalkozás is.”

A kaland, mint építészeti fogalom nem igazán létezik, azonban mindannyiunk emlékezetében ott motoszkálnak azok az emlékfoszlányok, melyekben olyan épületek vagy belső terek bújnak meg gyermekkorunkból, amelyet nem tudnánk máshogy jellemezni, mint „kalandos”. Legtöbbször az ilyen emlékek mellé automatikusan párosulnak szüleink „Ne mássz fel!”, „Ne menj oda!”, vagy „Gyere le, mert le fogsz esni!” intő szavai. Hiszen hogy máshogy tudna egy gyermek egy kalandos épületre reagálni, minthogy felfedezi a benne rejlő kalandokat.

A kaland megélése és megítélése személyfüggő, különböző életkörülményű és adottságú, más-más eseményeket megélt emberek véleménye jelentősen eltérhet egy adott szituációról. Például egy átlagos embernek nagy kaland a tandem ejtőernyőzés, míg az a profi oktató akivel ugrik, csak a munkáját végzi és nem szokatlan élményként ítéli meg a dolgot.

Nyilvánvalóan a „kaland” függ a helyszíntől is, hiszen egy természetes környezetben és egy beépített övezetben teljesen eltérő formában tud megvalósulni a fogalom.

KALAND - Klebelsberg Kultúrkúria

Amilyen hirtelen jutott eszembe az alább kidolgozott téma, annyira boldog voltam, mikor valóban gondolkozni kezdtem a részleteken, témám ugyanis az ófalui Klebelsberg Kultúrkúria, ami több okból is közel áll hozzám. Ezek alapja talán a fizikai közelség. Születésem óta Mariaremetén élünk, mindig is szerettem ezt a környéket. Óvodám a Kúria szomszédságában áll (bár az ott töltött évek alatt az intézmény még csak terveken szerepelt), az innen két utcára fekvő iskolából pedig többször látogattunk az újonnan elkészült művelődési házba megemlékezések, versenyek vagy kiállítások alkalmával. Az épület tehát gyermekkorom óta meghatározó szerepet tölt be a környék kulturális életében, ez azóta sem változott.

Ovális kiállítótér

A névadó Klebelsber Kuno szobra a hátsó udvaron

A legtöbbet látott homlokzat

A kultúrkúria 2005 nyarára készült el (Kálmán Ernő tervei alapján), a helyszínen előtte Klebelsberg Kuno elhagyott kúriaépülete állt, erre utal a jelenlegi épület felső részének régies stílusa. Ezzel szemben az alsó épületrész (ahol a főbejárat is található) a modern építészet formáit tükrözi. Szerepe egyértelműen a közeli, ám egyre romosodó Petőfi művelődési ház funkcióinak átvétele volt. Azt hiszem, a főváros ezen részén valóban nagy igény volt egy modern, sok lehetőséget kínáló kulturális központ létrehozására, ami - többéves távlatból figyelve - sikerült is. Mára a környék meghatározó intézménye, kiállításoknak, versenyeknek, megemlékezéseknek, koncertek és más egyéb rendezvényeknek ad otthont. Sőt, egyfajta közösségi térré is vált, ahol szabadidőnket is hasznosan, kellemes környezetben tölthetjük el, ami véleményem szerint igazán fontos, ha a városrész falusias környezetére, hangulatára gondolunk, ahol - a kis távolságok miatt is - sokan járnak gyalog, vagy épp sok a fiatal, akik a közelben levő iskolákba járnak, s szabadidejüket itt értelmesen, jó körülmények között tudják eltölteni.

A nem messze található Klebelsberg kastély

A modern alsó épületrész

Az egykori kúria a felső épületrész

A kaland fogalma is köthető gyerekkori emlékekhez: már az építkezés alatt sokat jártam erre, mindig is érdekelt, hogy mi is lesz azon a területen, ahol korábban gondozatlan kert közepén elhagyott ház állt. Több feladat, kihívás erősíti a kalandosság képzetét: gyakran járunk ide programokra akár cserkészekkel, mint segítők (koszorúzni, pakolni), akár mint résztvevők, akár pedig mint arrajáró, akinek fűtött térre, és egy beszélgetéshez asztalra egy csésze teára, vagy épp a kiállított fotók nyugalma van szüksége. A kalandosságot erősíti az az építészeti megoldás, amivel az építész a lépcsőt helyettesíti. A belépés után, a fogadótéren áthaladva furcsa tér fogad minket. Lapos rámpa terpeszkedik hosszan az épületben, melynek két karján a felsőbb szintekre, például a nagyterem szintjére is eljuthatunk. A feljáró egyik oldalán üvegfal látható, vas karjai között pedig latszobeton elválasztófal kapott helyet, melyben logikus rendszer nélkül nyílások, ablakok vannak kialakítva. Kisebb koromban különösen izgalmas volt a rámpán mögöttünk vagy épp előttünk haladókat nézni áthajolva az említett nyílásokon. Az elválasztófal egyébként az egyik legnézettebb kiállító hely is. Általában helyi művészek (fényképészek, festők, grafikusok) művei láthatóak itt.

A környék legnépszerűbb intézményévé vált

A rámparendszer, oldalt beszélgető fülkékkel

Természetes fényt biztosító üvegfal a parkoló oldalán

Az előbb említett nagyterem egy univerzális előadóterem lépcsőzetessé alakítható nézőtérrel, profi színházi berendezéssel, ami megfelel egy jótékonysági gálaest, egy könyv-, vagy filmbemutató, egy megemlékezés, vagy akár egy Zorán koncert igényeinek is.

A tervező különös játékot űzött a szintkülönbségekkel. Az intézmény egyik oldala - ahol a parkoló, a főbejárat, két kiállítótér, tantermek kaptak helyet - az előbb említett rámpa mellől érhető el, a nagyteremből azonban már a felsőbb udvar felé is fordulhatunk, ez az épület másik oldalának meghatározó tere. Az udvaron szabadtéri színpad és játszótér kaptak helyet. Füves és kő burkolat egyaránt található itt, ezzel szabad, egészen nyitott teret hoztak létre az alkotók, meghagyva a lehetőséget többféle rendezvény lebonyolítására. A hátsó udvarról könnyen megközelíthető az épület másik része is, ahol egy kis rejtett udvart is létrehoztak, ezzel különösen szabad hangulatot biztosítva az itt megrendezett eseményeknek.

Szabadtéri színpad a régi kúriára emlékeztető épületrésszel

Eldugott hátsó udvar, ahonnan az épület sok helyiségébe nyílik bejárat

Az intézmény tehát igen sokoldalú, azt hiszem teljes mértékben kielégíti a művelődési ház funkcionális és esztétikai követelményeit. Méltó darabja lett az amúgyis igen rendezett külső második kerületi környezetnek.

kulturkuria.hu

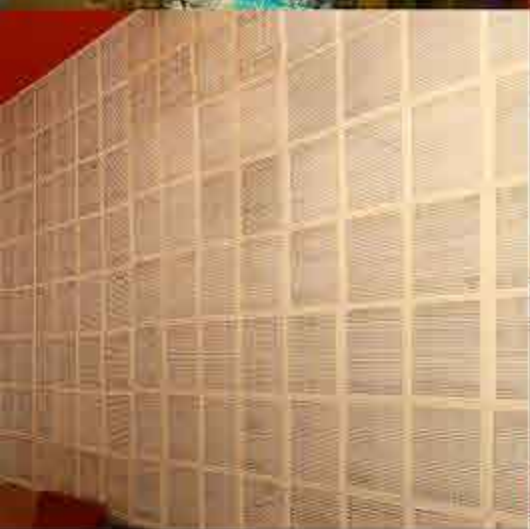
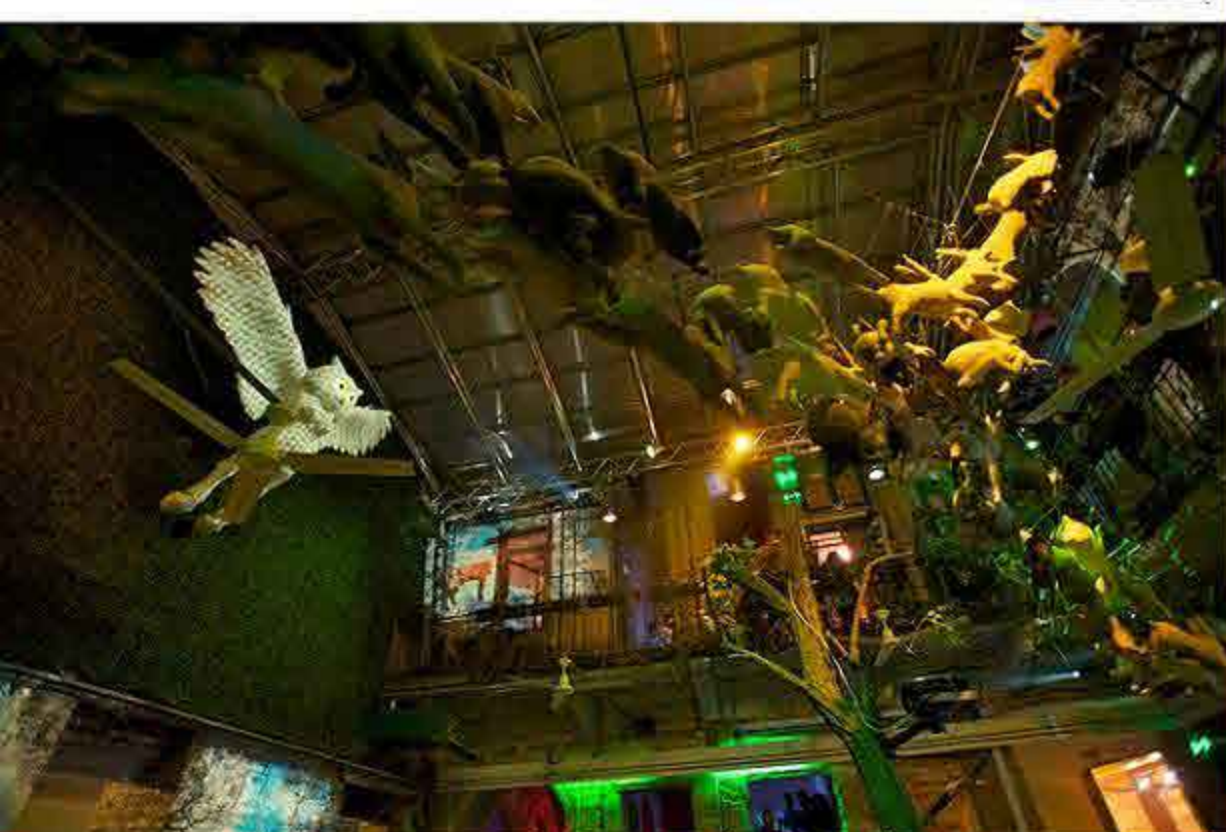
f o t o epiteszforum.hu

Schmutzer Áron

Kaland lehet minden olyan élmény, ami eltér a szokásostól, a hétköznapiától. Kaland alatt az ember elsősorban olyan tevékenységeket ért, amelyek némi veszélyt hordoznak magukban, ilyenek például az extrém sportok. Amikor ilyen helyzetet élünk át, a szervezetünk felfokozott állapotba kerül, mert próbálja feldolgozni az eddigiektől eltérő, új ingereket. Ilyen értelemben azonban a kaland fogalma nem szűkíthető le csupán emberi tevékenységekre. A művészeti alkotások ugyanúgy rejthetnek magukban kalandot, élményt. És mivel az építészet művészet is egyben, így ez az összefüggés az épületekre is fennáll.

Ha Budapesten össze akarom kapcsolni a kalandot az épületekkel, rögtön a romkocsmák jutnak eszembe. A Nagymező utcában található Instant a külföldiek és a magyarok körében is az egyik legfelkapottabb szórakozóhely, és tipikus példája egy romkocsmának. A kívülről egy átlagos, elhanyagolt bérháznak kinéző épület belseje szürreális világot rejt. A belső „design” lomtalanításból összeszedett bútorok, művészek különböző installációi jellemzik, valamint, hogy nem találunk két egyforma stílusú helyiséget, két egyszínű falat. A hely többek között ezért is a kaland egyik nem hétköznapi építészeti mintája, hiszen hiába vagyunk már ott több órája, az ember mindig felfedez valami különlegeset, egy újabb apró részletét a teret uraló káosznak. Ezt elősegíti az alaprajzi kialakítás is, hiszen a helynek több mint 20, egymásból nyíló szobája van. Egyikből a másikba átlépve pedig sosem tudhatjuk, hogy mit fogunk látni.

